

A photograph of four rock climbers ascending a steep, craggy rock face. The climbers are wearing helmets, harnesses, and colorful gear. One climber in the foreground has a yellow bag with '502' written on it. The background shows more rock formations and some sparse vegetation under a clear sky.

Pregled aktivnosti članova „Željezničara“ u 2018. godini

Ivan Vidović

Općenito o Odsjeku

U 2018. godini članarinu su uplatila 64 člana, a održana su 42 redovna sastanka Odsjeka. Na godišnjoj skupštini, koja je održana 8. veljače, izabrana je nova pročelnica – Matea Talaja, dok je ostalim članovima Izvršnog odbora izglasano povjerenje: Ivan Vidović – tajnik, Tomislav Kurečić – oružar, Anja Jarić – bibliotekarka, Zoran Bolonić – ekonom, Mea Bombardelli – arhivarka, Matea Talaja – urednica časopisa „Speleolog“, Dalibor Kušić – informatičar i Hrvoje Grgić – foto i video arhivar. Izvršni odbor održao je 10 sastanaka.

U 2018. godini Odsjek je dobio još jednu speleologinju, Mateu Talaju. Ispit za stjecanje naziva speleolog po programu Komisije za speleologiju Hrvatskog planinarskog saveza održan je u Zagrebu 27. siječnja.

Speleološke aktivnosti

Članovi Odsjeka posjetili su tijekom 2018. speleološke objekte više od 160 puta. Neke od njih posjetili su više puta kao npr. Veternicu, Muda labudova, Oazu i ponor Sušik. Ukupno su posjetili 140 različitih speleoloških objekata, od čega u njih 60 su provedena nova istraživanja. U svrhu monitoringa stanja poznatih objekata i popunjavanja arhivskih podataka posjetili smo 49 objekata. Od ukupnog broja speleoloških objekata posjetili su i tri umjetna speleološka objekta.

Od 27. travnja do 1. svibnja na otoku Zlarinu bilo je organizirano istraživanje i topografsko snimanje speleoloških objekata otoka zajedno s francuskim speleolozima. U istraživanjima su sudjelovali francuski speleolozi iz Speleo Club de Beziers et des Avant-Monts i Speleo Club de l'Ardeche (Jean-Marie Chauvet, Françoise i Roger Esteve, Juliette i Jean-Philippe Ferrara, Eliette Brunel, Michel i Maria del Remedio Renda) te članovi SO Velebit i SU Estavela. Istražena su dva nova speleološka objekta, špilja Pećniška i Keljina jama.

Arhiva

Tijekom 2018. godine pločicama su obilježena 66 speleološka objekta od čega 31 novi objekt, a 35 arhivskih objekata čiji su ulazi pritom fotografski dokumentirani, a koordinate ulaza ažurirane. Krajem 2018. u našoj arhivi nalazi se 2427 objekata. Speleološki klub Željezničar i u 2018. godini

sudjelovao je u unosu objekata u Katastar speleoloških objekata Republike Hrvatske s 92 predana objekta, od čega 50 samostalno.

Ljetni logori na Crnopcu

Prvi ljetni logor održan je na Crnopcu u periodu od 21. lipnja do 1. srpnja pod vodstvom Matee Talaje i Zrinke Matić, a istraživanja su provedena u jami Oazi. Uz topografsko snimanje objekta, postavljena je i telefonska žica od površine do bivka. Primarno je istraživani horizontalni dio jame iza bivka, kojeg presijecaju vertikale, a kanali nose ime *Messijeve suze*. Tijekom logora topografski je snimljeno 640 m novog poligonskog vlaka (trenutna duljina 1637 m), a najdublja točka u jami iznosi -407 m.

Drugi ljetni logor također je održan na Crnopcu, ali istraživanja su nastavljena u jami Muda labudova, s bazom u neposrednoj blizini Jame vjetrova. Logor je trajao od 10. do 19. kolovoza pod vodstvom Stipe Maleša i Ivana Mišura. Istraživana je šira okolica oba bivka u jami te je topografski snimljeno 1679 m kanala čime je jama Muda labudova premašila duljinu od 6 km (trenutna duljina 6355 m). Na logorima su sudjelovali članovi SO Velebita, SU Estavela i SO HPD Sniježnica.

Čisto podzemlje

Inicijativa Čisto podzemlje Zagrebačkog speleološkog saveza nastavila je s nizom aktivnosti i u 2018. godini. U četiri akcije čišćenja u potpunosti su očišćena dva speleološka objekta (Bebina kakica i Berajterova špilja), a Jama Sv. Josip je djelomično očišćena. Izrađene su nove internetske

*Jama Kikulja, Crnopac
Autor: Ruđer Novak*

stranice, a tijekom godine je i značajno povećan broj onečišćenih objekata koji se nalaze u bazi (objavljeno ih je 684). Članovi Odsjeka povezani s inicijativom održali su desetak predavanja na temu zaštite podzemlja, a posebno treba istaknuti još jedno međunarodno priznanje: Europska komisija za zaštitu špilja dodjelila je inicijativi Čisto podzemlje na Eurospeleo forumu drugu nagradu i oznaku „Euro Speleo Protection“ projekta.

Školovanje i predavanja

Kao i prijašnjih godina, Odsjek je organizirao speleološku školu koja je trajala od 19. veljače do 12. travnja i koju je uspješno završilo 10 polaznika uz ukupno tridesetak instruktora i pomagača. Školovanje je uključivalo 6 blokova predavanja i 6 praktičnih terena: 3 jednodnevna i 3 dvodnevna. Voditelji škole bili su Kristijan Hmura i Ivan Vidović, a speleološku školu završili su: Andrea Mrnjavac, Barbara Špadina, Ivana Maradin, Luka Dominik, Mara Vukelić, Marija Vuk, Margita Ozimec, Marta Mikulčić, Nicola Rossi i Sara Pleše.

U ožujku je Valerija Butorac održala predavanje povodom Svjetskog dana voda u Karlovcu s temom „Kamo ide voda u kršu?“. O zaštiti krškog podzemlja i inicijativi Čisto podzemlje održano je više predavanja na speleološkim školama, planinarskim društvima, kongresima i skupovima, a ističe se predavanje održano gimnazijskim profesorima biologije koji rade na području Zagrebačke županije. Predavanja su držali Lana Đud, Matea Talaja, Damir Janton, Stipe Tutiš, Lovro Lučev, Nina Trinajstić i Ruđer Novak. Vlado Božić je održao više predavanja o speleologiji u različitim

*Čišćenje jame Bebina kakica
Autor: Matea Talaja*

Speleološka škola, špilja Mandelaja
Autor: Vlado Božič

Putovanje vlakom na Skup
speleologa u Ogulinu
Autor: Matea Talaja

Dio članova ekspedicije na Kavkaz
Autor: Rene Lisac

planinarskim društvima. U svibnju Hrvoje Grgić održao je predavanje o umjetnim speleološkim objektima u HPD-u Zagreb Matica. Tomislav Kurečić je na Školi krša u Postojni predstavio geološki profil Lubuške jame, a Dalibor Jirkal i Petra Kovač Konrad predavanjem su predstavili projekt *Centar izvrsnosti Cerovačke špilje - održivo upravljanje prirodnom baštinom i krškim podzemljem*. U kolovozu smo sudjelovali na Eurospeleo forumu u Austriji: Vlado Božić održao je predavanja „Umjetnost u speleologiji“ i „Povijest speleologije u Hrvatskoj“ dok su Matea Talaja i Valerija Butorac održale predavanje „Intrinzično vrednovanje krškog podzemlja – primjer iz Hrvatske“. Na kongresu je sudjelovalo 14 speleologa iz Hrvatske od čega 3 iz našeg odsjeka. U rujnu smo sa Speleološkom udrugom Estavela organizirali izložbu „Putovanje kroz povijest speleologije“ koja je otvorena do rujna 2019. u Speleogaleriji u Kastvu. Tijekom godine sudjelovali smo kao polaznici na više događaja: seminar o samospašavanju održan u Zagrebu, radionica o speleološkim projektima u Zagrebu (24. 2.), seminar speleofotografije održan u Karlovcu (29. i 30. 9.), seminar o opremanju speleoloških objekata i seminar o osnovnoj speleološkoj dokumentaciji održani u Zagrebu (8. i 9. 12.).

Skup speleologa Hrvatske

Skup speleologa Hrvatske održan je u organizaciji Zagrebačkog speleološkog saveza i SD Đula-Medvedica u Ogulinu od 23. do 25. studenog. Prisustvovalo je više od dvadeset članova Odsjeka, a skupu smo pridonijeli sa šest predavanja:

- Stipe Maleš i Ivan Mišur: *Logor Crnopac, kolovoz 2018. - Istraživanja u jami Muda labudova*
- Stipe Tutiš i Matea Talaja: *Jama Oaza - novi prilog speleološkom razumijevanju masiva Crnopca*
- Petra Kovač Konrad i Branko Jalžić: *Pregled speleoronilačkih aktivnosti 2017/2018*
- Vlado Božić: *150 godina speleofotografije - počeci i literatura*
- Vlado Božić: *Umjetnost u speleologiji u Hrvatskoj*
- Vedran Sudar, Tomislav Kurečić, Dino Grozić, Branko Jalžić, Alen Kirin, Ivan Sondi, Nikolina Kuharić, Natalija Sudar: *Geokemijska i geološka istraživanja speleoloških objekata Miljacka 1-5 i Miljacka 4 u 2018. godini*

Ostale aktivnosti

Članovi Odsjeka turistički su posjetili nekoliko speleoloških objekata u inozemstvu od kojih ćemo spomenuti Škocjanske jame i Postojnsku jamu u

Sloveniji, Grottu Gigante u Italiji te više ledenih špilja u Austriji.

Bili smo i na desetcima planina i penjačkih stijena u Hrvatskoj i inozemstvu, od čega posebno valja istaknuti uspone na Ušbu i Tetnuldi u Gruziji u zajedničkoj ekspediciji "Kavkaz 2018." s ostalim odsjecima i sekcijama HPD-a Željezničar. Ekspedicija je dio šireg projekta HPD Željezničar „Put ekspedicionizma“ čiji se vrhunac očekuje za 70. obljetnicu postojanja Društva 2020. godine i ekspedicijom u područje Himalaja. Vođa projekta je Vladimir Mesarić – Dado, a u osvajanju kavkaških vrhova u kolovozu 2018. godine sudjelovalo je i nekoliko članova našeg Odsjeka: Gordan Bedenić, Milivoj Uroić, Tin Cvitković i Bernard Bregar.

U 2018. godini potpisan je ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava za projekt *Centar izvrsnosti Cerovačke špilje - održivo upravljanje prirodnom baštinom i krškim podzemljem*, ukupne vrijednosti 62.627.830,30 HRK, od čega su EU sredstva

53.233.655,76 HRK, osigurana iz Europskog fonda za regionalni razvoj (EFRR) i Operativnog programa Konkurentnost i kohezija 2014.-2020. Nositelj projekta je JU PP Velebit, a partneri su Zadarska županija, JU Natura Jadera i Zagrebački speleološki savez. Potpisom Ugovora, ZSS je kao ključni partner, postao dio tima za provedbu projekta *Centar izvrsnosti Cerovačke špilje - održivo upravljanje prirodnom baštinom i krškim podzemljem*.

Članovi Odsjeka sudjelovali su i na edukacijama i vježbama spašavanja u specijalističkim postrojbama Ureda za upravljanje u hitnim situacijama grada Zagreba i HGSS-a koje su bile organizirane u urbanim dijelovima grada.

U 2018. godini 12 članova Odsjeka su također i članovi Hrvatske gorske službe spašavanja – Stanica Zagreb, s time da je Dalibor Kušić novopečeni član.

Tijekom zimskih mjeseci naši članovi sudjelovali su i na nekoliko skijaških i turno-skijaških izleta u Hrvatskoj i inozemstvu.

Silazak s Ušbe
Autor: Tomislav Lopandić